

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

СРАХОВИЙ ЗАХИСТ ЛЮДИНИ І БІЗНЕСУ

Розробник: Зоря Світлана, доцент кафедри фінансів банківської справи та страхування, к.е.н, доцент

Полтава 2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Страховий захист людини і бізнесу
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до виконання	Викладач: Зоря Світлана, к.е.н., доцент Контакти: 12 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: svitlana.zoria@pdaa.edu.ua тел: +380993370500 сторінка викладача: https://cutt.ly/rOv4lc5
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, Другий (магістерський) рівень – галузь знань 21 Ветеринарна медицина
Спеціальність Освітньо-професійна програма	Всі спеціальності, окрім 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	відсутні

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни Страховий захист людини і бізнесу: отримання здобувачами вищої освіти поглиблених знань про основні сучасні страхові продукти, що пропонуються страховиками для фізичних та юридичних осіб з метою надання послуг страхового захисту.

Основні завдання навчальної дисципліни Страховий захист людини і бізнесу: з'ясування об'єктивної необхідності, сутності та ролі страхового захисту; засвоєння методів організації роботи страховика щодо реалізації страхових послуг; вивчення умов надання послуг страхового захисту з основних видів особистого, майнового страхування та страхування відповідальності; набуття практичних навичок щодо визначення суми страхового платежу, вартості страхового збитку та страхового відшкодування, тощо.

Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність до практичного застосування знань та оволодіння сучасними знаннями.

ЗК 19. Здатність приймати ефективні фінансові рішення з урахуванням динамічних змін зовнішнього середовища.

Результати навчання:

РН 17. Уміти ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій для вирішення практичних завдань; володіти належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання.

Програма та структура навчальної дисципліни:

- Тема 1. Сутність, форми та роль страхового захисту.
- Тема 2. Страхування життя та пенсій.
- Тема 3. Страховий захист від нещасних випадків.
- Тема 4. Медичне страхування.
- Тема 5. Страхування підприємницьких ризиків.
- Тема 6. Страхування фінансових ризиків.
- Тема 7. Страхування аграрних ризиків.
- Тема 8. Страхування технічних ризиків.
- Тема 9. Автотранспортне страхування.
- Тема 10. Страхування майна та відповідальності громадян.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма навчання ЗС бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		п	с. р.	
Тема 1. Сутність, форми та роль страхового захисту	8	2	-	6
Тема 2. Страхування життя та пенсій	10	2	2	6
Тема 3. Страховий захист від нещасних випадків	6	-	-	6
Тема 4. Медичне страхування	10	2	2	6
Тема 5. Страхування підприємницьких ризиків	10	2	2	6
Тема 6. Страхування фінансових ризиків	10	2	2	6
Тема 7. Страхування аграрних ризиків	10	2	2	6
Тема 8. Страхування технічних ризиків	6	-	-	6
Тема 9. Автотранспортне страхування	10	2	2	6
Тема 10. Страхування майна та відповідальності громадян	10	2	2	6
в т. ч. індивідуальні завдання	-	-	-	-
Усього годин	90	16	14	60

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання (денна форма навчання)

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		контрольна робота	
			підготовка рефератів	виконання домашніх завдань		
РН 17	28	28	4	20	20	100
Разом	28	28	4	20	20	100

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
денна форма навчання**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	опитування	виконання вправна практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи			контрольна робота ³
			підготовка рефератів ¹	виконання домашніх завдань ²		
Тема 1. Сутність, форми та роль страхового захисту	-	-			-	
Тема 2. Страхування життя та пенсій	4	4			8	
Тема 3. Страховий захист від нещасних випадків	-	-			-	
Тема 4. Медичне страхування	4	4			8	
Тема 5. Страхування підприємницьких ризиків	4	4			8	
Тема 6. Страхування фінансових ризиків	4	4			8	
Тема 7. Страхування аграрних ризиків	4	4			8	
Тема 8. Страхування технічних ризиків	-	-			-	
Тема 9. Автотранспортне страхування	4	4			8	
Тема 10. Страхування майна та відповідальності громадян	4	4			8	
Підготовка рефератів	-	-	4		4	
Виконання домашніх завдань	-	-	-	20	20	
Контрольна робота	-	-	-	-	20	
Разом	28	28	4	20	20	

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують один реферат (максимум 4 бали) з тем що відносяться до навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожну тему отримуючи максимум 2 бали) при цьому бали виставляються сумарно (максимум 20 балів) окремою позицією;

³протягом вивчення навчальної дисципліни передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 20 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією

Трудомісткість:

Загальна кількість годин: 90 год

Кількість кредитів: 3

Форма семестрового контролю: залік.

Політика навчальної дисципліни:

Вимоги до учасників навчального процесу:

- відвідування навчальних занять;
- систематична та старанна навчальна робота;
- своєчасне виконання завдань;
- відвідування консультацій у випадку необхідності роз'яснення навчального матеріалу, відсутності на заняттях;
- дотримання принципів академічної доброчесності.

Застереження:

- небажане спізнення на навчальне заняття;
- небажане користування телефоном, планшетом під час заняття, за винятком випадків, коли це потрібно з навчальною метою.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

Форма контролю	Бали	Критерії оцінювання
Опитування	0-4	4 бали – здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання; 2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння на достатньому рівні застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння достатнім рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про наявність фрагментарних знань теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, а також умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує низький рівень уміння застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення

		практичних завдань, володіння низьким рівнем фінансової культури та раціоналізації фінансової поведінки; 0 балів – у випадку неможливості здобувача вищої освіти надати відповіді на питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.
Виконання вправ на практичних заняттях	0-4	4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм та здібностями застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг страхового захисту людини і бізнесу, що в цілому характеризує уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання; 2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг страхового захисту людини і бізнесу, що в цілому характеризує уміння на достатньому рівні застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про наявність лише базового рівня володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що в цілому характеризує низький рівень уміння застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння низьким рівнем фінансової культури та раціоналізації фінансової поведінки; 0 балів – у випадку неможливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.
Підготовка рефератів	0-4	<i>Здобувач вищої освіти має змогу протягом семестру написати одну реферативну роботу, що оцінюється наступним чином:</i> 4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку коли робота відповідає всім критеріям щодо змісту та оформлення і здобувач вищої освіти здійснив її захист шляхом відповіді на окремі питання викладача в межах тематики обраного дослідження, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі

	страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання; 2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку позитивного захисту реферативної роботи, в якій присутні незначні недоліки в оформленні, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння на достатньому рівні застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння достатнім рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку захисту роботи зі значними недоліками в оформленні чи змісті, відсутності відповідей на додаткові питання по темі реферату, що вказує на низький рівень знань та розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності реферативної роботи чи повної невідповідності реферативної роботи вимогам щодо оформлення та змісту відповідно до одержаного завдання та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.
Виконання домашніх завдань	2 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожен тему (із десяти) у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання; 1,5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожен тему (із десяти) у випадку незначних помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння на достатньому рівні застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння достатнім рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожен тему (із десяти) у випадку допущенні суттєвих помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про низький рівень знань та розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність знань і

	розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.
Контрольна робота	0-20 <i>Підсумкова контрольна робота включає 5 питань, із них 4 запитань теоретичного характеру та 1 задача. Кожне питання (в т. ч і задача), оцінюється у 4 бали.</i> <i>Теоретичне питання:</i> 4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання; 2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень знань і розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг, що в цілому характеризує уміння на достатньому рівні застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння достатнім рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень знань та розуміння теоретичних основ, функцій та принципів страхування, форм та ролі страхового захисту людини і бізнесу в ринковій економіці, умов надання страхових послуг; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу що стосується основ страхового захисту людини і бізнесу. <i>Задача:</i> 4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень володіння методичним інструментарієм та здібностями застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг страхового захисту людини і бізнесу, що в цілому характеризує уміння ефективно застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки та професійного зростання; 2-3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про

	достатній рівень володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, з подальшою інтерпретацією отриманих результатів в контексті обчислення страхових тарифів, оцінки страхових ризиків, визначення страхової суми та розміру страхового відшкодування для різних видів послуг страхового захисту людини і бізнесу, що в цілому характеризує уміння на достатньому рівні застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння належним рівнем фінансової культури, раціоналізації фінансової поведінки; 1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про наявність лише базового рівня володіння методичним інструментарієм та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що в цілому характеризує низький рівень уміння застосовувати теоретико-методичний та управлінський інструментарій у сфері страхового захисту людини і бізнесу для вирішення практичних завдань, володіння низьким рівнем фінансової культури та раціоналізації фінансової поведінки; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належним чином розв'язаної оформленої задачі, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Шкала оцінювання ЄКТС та 2-бальна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 2-бальною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	зараховано
74 – 81	C	
64 – 73	D	зараховано
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано
1 – 34	F	

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентація.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Говорушко Т. А. Страхові послуги : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 376 с.
2. Дема Д. І. Страхові послуги : навч. посіб. [3-тє вид. стереотипне.]. Київ : Алерта, 2017. 526 с.
3. Демянчук М. А. Страхові послуги : практикум для студентів економічних спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса : Одес. нац. ун. ім. І.І. Мечникова, 2021. 106 с.
4. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

5. Мойсеєнко В. Ю., Шевчик В. П., Щербак О. О. Страхіві послуги : навч. посіб. Київ : Аграрна освіта, 2013. 334 с.

6. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.

7. Про страхування : Закон України від 07 бер. 1996 р., № 85 /96 / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.

Допоміжні:

1. Ведмідь М., Зоря С., Ніколаєнко О. Законодавчі зміни у сфері страхового бізнесу. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених (м. Полтава, 10 листопада 2022 року). Полтава, 2022. С. 24–26.

2. Ведмідь М., Зоря С. Кіберстрахування як сегмент глобального страхового ринку. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 24–25.

3. Говорушко Т. А. Страхіві послуги : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 376 с.

4. Голобородько В., Зоря С. Страхова культура як основа розвитку страхового бізнесу в Україні. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 42–44.

5. Горбач Л. М., Кадебська Е. В. Страхування : підруч. Київ : Кондор, 2018. 543 с.

6. Господарський Кодекс України / Відомості Верховної ради України від 16 січ. 2003 р., № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

7. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.

8. Зінченко В., Зоря С. Майнове страхування: сутність, стан та перспективні напрями розвитку. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 28 жовтня 2021 р. Полтава, 2021. С. 61–63.

9. Зоря С., Дудник Ю. Добровільне медичне страхування: сутність та перспективи розвитку в сучасних умовах. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 77–80.

10. Зоря С. П. Економічна сутність та напрями оцінки конкуренції на страховому ринку. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році* (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 155–157.

11. Зоря С. П. Страховий ринок України: стан та особливості конкуренції. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 31 жовтня 2019 р. Полтава, 2019. С. 72–75.

12. Зоря С. П., Романець Г. П. Страхова культура в Україні. *Соціально-економічні, політичні та гуманітарні виміри національного та місцевого розвитку* : зб. наук. ст. учасників другої всеукраїнської наук.-практ. конф. / редкол. : С. В. Степаненко (голова ред.) та ін. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. С. 241–244.

13. Зоря С. П. Особливості функціонування ринку агрострахування в Україні. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2014. Вип. 2 (8). Т. 2. С. 126–132.

14. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. № 4 (178). 2016. С. 274–279.

15. Зоря С. П. Перестрахування як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 1 (12). Полтава : ПДАА. 2016. С. 180 – 186.

16. Зоря С. П., В. Д. Чумак, Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6783>.

17. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.

18. Кривошея В., Зоря С. Особливості дії договорів страхування в період воєнного струн. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених (м. Полтава, 10 листопада 2022 року). Полтава, 2022. С. 64–65.

19. Лисокобилка І., Зоря С. Інтернет страхування в Україні. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 94–96.

20. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.

21. Про господарські товариства : Закон України від 19 вер. 1991 р., № 1576-ХІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

22. Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 24 груд. 2021 р., № 153 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-21#n1737>.

23. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня. 2001 р., № 2664-ІІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.

24. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

25. Циб А., Зоря С. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ). *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, 29 жовтня 2020 р. Полтава, 2020. С. 149–151.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.
2. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
3. Ліга страхових організацій України (ЛСОУ). : веб-сайт. URL:<http://uainsur.com/>.
4. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL:http://www.mtsbu.ua/ua/about_us/general/.
5. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
6. «Форіншурер (страхування)» : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.